

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 48

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämisselvityksen käynnistäminen

TRE:6295/14.02.00/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Arto Vuojolainen

Valmistelijan yhteystiedot

Controller Ville Taivassalo, puh. 041 730 5437 ja joukkoliikennejohtaja
Mika Periviita, puh. 050 326 7007, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Kaupunginlakimies Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämisselvityksen valmistelu aloitetaan vuoden 2023 aikana perusteluissa esitetyn periaattein.

Jatkovalmistelua varten liikelaitoksen toiminnalliseksi tavoitteeksi vuodelle 2024 esitetään "Liikelaitoksen yhtiöittämisestä on tehty selvitys yhdessä omistajaohjausyksikön kanssa" ja sen mittariksi "Toimenpiteet ja toteutustilanne, selvitys valmistunut: Kyllä/Ei".

Perustelut

Kaupunginhallituksen konsernijaosto käsitteli 28.9.2021 § 101 Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen (TKL) yhtiöittämisen lähtökohtia. Konsernijaosto merkitsi yhtiöittämisselvityksen lähtökohdat tiedoksi ja päätti, ettei selvitystä aloiteta vielä, vaan asia tuodaan konsernijaoston linjattavaksi uudelleen myöhemmin, kun joukkoliikennekokonaisuuden tulevaisuuden organisoitumisesta on tarkempaa tietoa ja allianssimallin toimivuudesta on saatu enemmän kokemuksia.

Tarkennuksena voidaan todeta, että allianssimallilla tarkoitetaan tässä yhteydessä joukkoliikenteen tilaajan ja TKL:n 1.1.2021 alkaen noudattamaa toimintatapaa. Allianssimallin tavoitteena on säilyttää saavutettu kustannustehokkuus parantaen samalla tuotannon laatua ja yhteistyötä. Aiemmin käytössä ollut sopimusmalli noudatteli rakenteeltaan ja sisällöltään mahdollisimman paljon kilpailuttamalla hankitun liikenteen sopimuksia. Siinä saavutetun kustannustehokkuuden vastapainoksi sopimus johti tilaajan ja tuottajan tarpeettomaan vastakkainasetteluun ja tuotannon laadunohjauksen haasteisiin. TKL:lle

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

vuosina 2021 ja 2022 asetettujen talousarviotavoitteiden näkökulmasta tarkasteltuna kokemukset allianssimallin toimivuudesta ovat olleet positiivisia ja siihen liittyneet tavoitteet on raportoitu toteutuneiksi.

Tällä hetkellä liikelaitoksena toimii TKL:n lisäksi Tampereen Vesi Liikelaitos, jonka yhtiöittämisestä kaupunginvaltuusto teki päätöksen 30.1.2023 § 9. Tampereen Vesi Liikelaitos yhtiötetään 1.1.2024 alkaen Tampereen kaupungin kokonaan omistamaksi Tampereen Vesi Oy -nimiseksi osakeyhtiöksi.

Liikelaitoksen yhtiöittämisen selvittäminen on laaja työkokonaisuus. Kaupungin aiempien liikelaitosten yhtiöittämisselvitysten kokemusten pohjalta voidaan arvioida, että selvitysvaihe kestää asiaan liittyvä päätöksenteko huomioiden kokonaisuudessaan 1-2 vuotta. Tämän jälkeinen käytännön yhtiöittämisvalmistelu ja toteutus ottaa aikaa tyypillisesti 6-12 kuukautta. Mikäli selvitys puoltaisi TKL:n yhtiöittämistä, olisi eri luottamuselinten mahdollista käsitellä ja päättää asiasta vuosina 2024-2025 ja yhtiöittämisen toteutusajankohta voisi olla 1.1.2026.

TKL:n yhtiöittämiselle ei ole taustalla ulkoista, esim. lainsäädännöstä seuraavaa pakottavaa tarvetta (yhtiöittämisvelvoitetta), koska esimerkiksi liikelaitoksella ei käytännössä ole ulkopuolista liikevaihtoa. Yhtiöittämisen selvittäminen olisi siis luonteeltaan tavanomaista toiminnan kehittämisen arviointia, joka olisi luontevaa jatkoa viime vuosikymmenen kehitystyölle konsernissa. Mikäli yhtiöittäminen päätetään selvittää, tulee suorittaa tyypillinen vertailu yhtiövaihtoehdon ja liikelaitoksen välillä eri näkökulmista (edut, haitat, mahdollisuudet, uhat) mm. talous, strategia, kilpailukyky, henkilöstö, riskienhallinta ja juridiikka huomioiden.

Omistajaohjausyksikkö ei ole tunnistanut akuuttia tarvetta TKL:n yhtiöittämisselvityksen käynnistämiseksi. Toisaalta kun huomioidaan asian ympärillä eri yhteyksissä käytävä keskustelu (mm. liittyen TKL:n varikkoratkaisuun), voidaan yhtiöittämisselvityksen käynnistämistä ja toteuttamista vuosien 2023-2024 aikana pitää perusteltuna.

Omistajaohjausyksikkö on vuoden 2024 tavoiteasetantaprosessin yhteydessä luonnostellut TKL:n yhdeksi toiminnalliseksi tavoitteeksi yhteistyössä joukkoliikenteen tilaajan ja liikelaitoksen kanssa: "Liikelaitoksen yhtiöittämisestä on tehty selvitys yhdessä omistajaohjausyksikön kanssa" ja sen mittariksi "Toimenpiteet ja toteutustilanne, selvitys valmistunut: Kyllä/Ei". Konsernijaosto päättää syyskuun kokouksessa tytäryhtiöiden ja Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen toiminnan ja talouden tavoitteista vuoden 2024 talousarvion jatkovalmistelun pohjaksi.

Mikäli TKL:n yhtiöittämistä ryhdytään selvittämään, noudatetaan osana asian valmistelua lakia työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella. Asia tulee mm. käsiteltäväksi kaupungin yhteistoimintaryhmässä ja Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhteistoimintaryhmässä.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Mika Periviita, Juha-Pekka Häyrynen,
Pekka Pirhonen, Jaana Villilä-Vakkilainen

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 23.5.2023 kaupungin internetsivulle
www.tampere.fi.

Päätös on lähetetty sähköisesti 23.5.2023.

Muutoksenhakuviranomainen

Päätökseen ei voi hakea muutosta.

Tampere
23.05.2023

Noora Jalonen
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§48

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)